

**Opinia do ustawy o postępowaniu kompensacyjnym w podmiotach o szczególnym
znaczeniu dla polskiego przemysłu stoczniowego**

(druk nr 390)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest określenie zasad, warunków i trybu sprzedaży majątku oraz zasad zaspokojenia wierzycieli i pracowników dwóch stoczni: w Gdyni oraz w Szczecinie. Całość procesu obejmującego te cele jest zwana na potrzeby ustawy kompensacją. Kompensacja ma być prowadzona uwzględniając określone w ustawie ogólne wytyczne:

- 1) zapewnienie ochrony praw pracowniczych;
- 2) zaspokojenie wierzycieli "co najmniej w takim stopniu, w jakim byłoby to możliwe w przypadku ogłoszenia upadłości stoczni";
- 3) sprzedane składniki majątkowe stoczni powinny służyć prowadzeniu działalności gospodarczej.

Konstrukcja postępowania kompensacyjnego w zasadniczej części oparta jest na konstrukcji Prawa upadłościowego i naprawczego, a niektóre przepisy dokładnie odpowiadają przepisom tej regulacji. W roli sędziego-komisarza, syndyka oraz upadłego występują odpowiednio Prezes Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. lub sąd, zarządca kompensacji oraz stocznia. Obok tych podmiotów działać będzie także obserwator, powołany przez Ministra Skarbu Państwa, spośród kandydatów uzgodnionych z Komisją Europejską. Zadaniem obserwatora będzie monitorowanie przebiegu postępowania kompensacyjnego.

Postępowanie kompensacyjne będzie wszczynane na wniosek organów stoczni, wierzycieli lub podmiotu, który udzielił stoczni pomocy publicznej. Postępowanie może być także wszczęte z urzędu przez Prezesa Agencji Rozwoju Przemysłu.

W chwili złożenia wniosku o wszczęcie lub w chwili wszczęcia postępowania z urzędu Prezes Agencji ustanawia tymczasowego nadzorcę, którego celem działania jest ochrona majątku stoczni oraz sporządzenie wstępnego spisu wierzycieli (jest to quasi odpowiednik tymczasowego nadzorcy sądowego w postępowaniu upadłościowym).

Wstępny spis wierzycieli obejmuje wyłącznie wierzytelności uznane przez stocznię (w postępowaniu upadłościowym uczestniczą wierzyciele, których wierzytelności stwierdzone są tytułami egzekucyjnymi, bezsporne i uprawdopodobnione – dopuszczone przez sąd).

W terminie 7 dni od wszczęcia postępowania odbywa się wstępne zgromadzenie wierzycieli, które ustanawia zarządcę kompensacji oraz radę wierzycieli.

Do kompetencji rady należy kontrola zarządcy kompensacji oraz opiniowanie planu sprzedaży majątku stoczni. Rada ma także prawo odwołać zarządcę i powołać w jego miejsce innego.

Skutki wszczęcia postępowania kompensacyjnego w swej zasadniczej części pokrywają się ze skutkami ogłoszenia upadłości określonymi w tytule III ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze.

Sprzedaż majątku stoczni dokonuje się według zatwierdzonego przez Prezesa Agencji planu sprzedaży składników majątkowych stoczni. Sprzedaż następuje według przepisów opartych na przepisach dotyczących likwidacji majątku upadłego. Podobnie z przepisami dotyczącymi zgłoszenia wierzytelności, ustalenia listy wierzytelności oraz zaskarżania, zatwierdzania i uzupełniania listy wierzytelności, a także podziału kwot uzyskanych ze sprzedaży składników majątku stoczni.

W zakresie szczególnej ochrony pracowników zapewnionej przez niniejszą ustawę na uwagę zasługuje objęcie tą ochroną wszystkich pracowników stoczni zatrudnionych przed 31 października 2008 r. Pracownicy zostaną objęci programem dobrowolnych odejść. Program ten polega na złożeniu przez pracownika oferty rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron w zamian za wypłatę jednorazowego odszkodowania pieniężnego. Odszkodowanie przysługuje w kwocie w wysokości uzależnionej od okresu zatrudnienia w stoczni:

- 20 tys. zł, gdy okres zatrudnienia nie przekracza 5 lat,
- 30 tys. zł, gdy okres ten przekracza 5 lat i nie przekracza 10 lat,
- 45 tys. zł, za okres 10 – 25 lat,
- 60 tys. zł, gdy okres zatrudniania przekracza 25 lat.

Pracownikom, którzy nie złożą oferty na pierwsze wezwanie albo nie złożą go również na drugie wezwanie odszkodowanie przysługuje w wysokości odpowiednio 80% i 50%. Należy przy tym zauważyć, iż pracownikom odchodzącym dobrowolnie jak i tym, których stosunek pracy wygaśnie, obok powyższego odszkodowania w pełnej lub częściowej kwocie należy się także odprawa z tytułu tzw. zwolnień grupowych.

Postępowanie kompensacyjne zakończy się z chwilą wykonania planu podziału kwot uzyskanych ze sprzedaży składników majątkowych stoczni. Postępowanie kompensacyjne może być także umorzone, jeżeli upłynie termin sprzedaży składników majątku stoczni określony w planie sprzedaży lub gdy sprzedaż majątku nie dojdzie do skutku.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa powstała na podstawie projektu rządowego złożonego do Sejmu w dniu 2 grudnia 2008 r. W trakcie prac legislacyjnych projekt nie uległ żadnym istotnym zmianom.

III. Uwagi szczegółowe

1. W art. 10 ust. 3, w art. 64 oraz w art. 65 ustawodawca posługuje się pojęciem "uprawnienia syndyka". Uprawnienia takie nie są nigdzie zdefiniowane. Ponieważ w systemie prawnym funkcjonuje ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka należy odwołać się do tej instytucji tak jak to czyni ustawa - Prawo upadłościowe i naprawcze.

- w art. 10 w ust. 3, w art. 64 dwukrotnie oraz w art. 65 w ust. 1 wyrazy "uprawnienia syndyka" zastępuje się wyrazami "licencję syndyka";

2. W art. 18 w ust. 3 w zdaniu drugim ma miejsce błędne odesłanie do tego samego przepisu.

- w art. 18 w ust. 3 w zdaniu drugim wyrazy "w ust. 3" zastępuje się wyrazami "w zdaniu poprzednim";

3. W art. 23 w ust. 2 w pkt 4 zbędne jest podanie miejsca obwieszczenia postanowienia o wszczęciu postępowania kompensacyjnego, ponieważ wynika to z ust. 5.

- w art. 23 w ust. 2 w pkt 4 skreśla się wyrazy "o wszczęciu postępowania kompensacyjnego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym";

4. W art. 25 w ust. 9 umożliwia się zwołanie zgromadzenia wierzycieli w celu odwołania członka rady wierzycieli na wniosek zarządcy kompensacji, czyli organu

kontrolowanego przez członków rady wierzycieli. Uprawnienie to może prowadzić do naruszenia prawa wierzycieli do kontroli czynności w postępowaniu kompensacyjnym.

- w art. 25 w ust. 9 skreśla się wyrazy "lub na wniosek zarządcy kompensacji";

5. W art. 27 w ust. 2 zarządca kompensacji ma obowiązek zawiadomienia m.in. samego siebie o posiedzeniu rady wierzycieli.

- w art. 27 w ust. 6 skreśla się wyrazy "zarządcę kompensacji i";

6. Do art. 32 – przepis ustanawia, podobnie jak przepisy Prawa upadłościowego bezwzględny zakaz obciążania składników majątkowych stoczni m.in. hipoteką. Prawo upadłościowe w art. 81 przewiduje jeden wyjątek chroniący prawa wierzycieli, którzy złożyli wnioski przed ogłoszeniem upadłości. Ponieważ skutki postępowania i wynikająca z wpisu hipoteki kolejność zaspokajania roszczeń są identyczne jak określone w przepisach Prawa upadłościowego (co wynika także z dyspozycji art. 3 ustawy "stoczniowej"), również w tej ustawie powinno się uwzględnić ten wyjątek.

- w art. 32 po ust. 1 dodaje się ust. 1 a w brzmieniu:

"1a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie w ciągu sześciu miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania kompensacyjnego."

Adam Niemczewski

wicedyrektor